

УДК 624.012.4

Зазуляк Д., Остапчук Ю. – ст. гр. МБнм-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПОРІВНЯЛЬНЕ ЧИСЕЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РУЙНУВАННЯ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ БАЛОК З КЛАСИЧНИМ АРМУВАННЯМ ТА ВСТАВКАМИ ЗІ СПЛАВУ З ПАМ'ЯТТЮ ФОРМИ

Науковий керівник: доктор філософії, старший викладач Биків Н.З.

Zazuliak D., Ostapchuk Iu.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

COMPARATIVE NUMERICAL INVESTIGATION OF REINFORCED CONCRETE BEAMS FAILURE WITH CLASSICAL REINFORCEMENT AND SHAPE MEMORY ALLOY INSERTS

Supervisor: PhD, Senior Lecturer Bykiv N.Z.

Ключові слова: залізобетон, метод скінченних елементів, сплав з пам'яттю форми, нітинол, руйнування.

Keywords: reinforced concrete, finite element method, shape memory alloy, nitinol, failure.

Сучасний стан будівельної галузі вимагає впровадження інтелектуальних матеріалів для підвищення живучості конструкцій. Застосування сплавів із пам'яттю форми (СПФ) у будівельних конструкціях дозволяє не лише сприймати навантаження, а й активно впливати на напружено-деформований стан (НДС) елементів [1]. Світовий досвід підтверджує ефективність використання СПФ-композитів для підсилення існуючих балок [2], а також послідовну активацію залізовмісних СПФ для створення попереднього напруження [3].

Метою роботи є порівняльний аналіз НДС класичної залізобетонної балки та балки зі вставкою з нітинолу на основі чисельного моделювання. Методологія дослідження базується на попередніх напрацюваннях щодо моделювання механічної поведінки залізобетону з СПФ-вставками методом скінченних елементів (МСЕ) [4, 5]. При налаштуванні властивостей матеріалу в ANSYS враховувалися результати вивчення функціональних властивостей псевдопружних СПФ, зокрема впливу частоти та циклічності на їхню діаграму деформування [6].

Для дослідження обрано балку перерізом 80x140 мм (проліт 1100 мм, бетон С20/25). Аналітичний розрахунок за ДБН В.2.6-98:2009 показав граничну силу 21,78 кН, що корелює з результатом МСЕ-моделювання (21,25 кН) з точністю до 97,5%. Це підтверджує адекватність обраних параметрів нелінійної моделі бетону та арматури.

Порівняння з інноваційним зразком (із нітинолом) виявило, що попри меншу жорсткість у порівнянні зі сталевим армуванням, СПФ забезпечує значне зростання пластичності. Класична балка зазнала руйнування при прогині 5,6 мм, тоді як балка з нітинолом утримувала навантаження до прогину 8,54 мм. Такий ефект суперпластичності, детально описаний у дослідженнях [5], є критично важливим для запобігання раптового обвалення конструкцій.

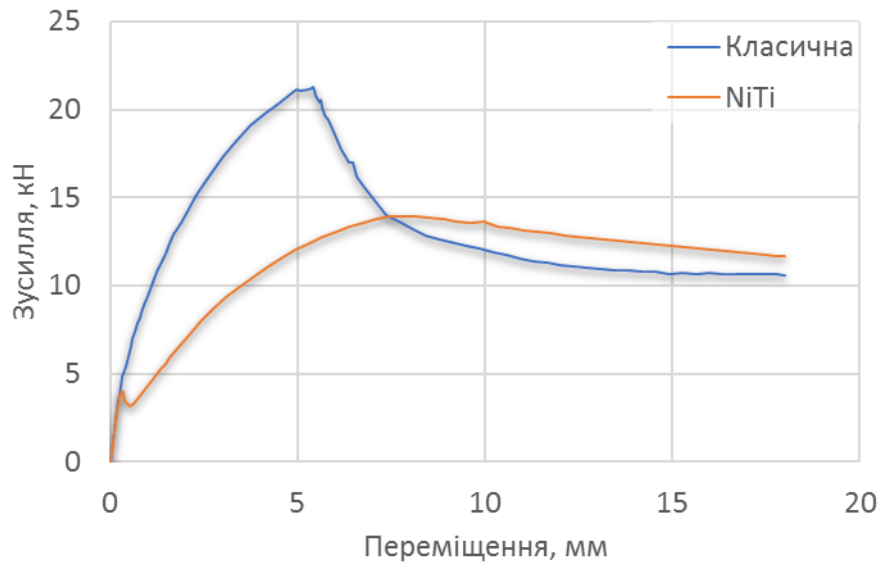

Рисунок 1. Порівняльний графік залежності сили від переміщення для класичної та інноваційної балок

Таким чином, результати підтверджують, що використання СПФ дозволяє створювати конструкції з прогнозованим та безпечним характером руйнування, що є надійною базою для подальшого проектування «розумних» будівельних систем.

Література

1. Биків Н. З., Ясній В. П. Застосування сплавів із пам'яттю форми у будівельних конструкціях. *Сучасні технології та методи розрахунків у будівництві*. 2022. № 17. С. 3–14.
2. Qian H., Zhang Q., Zhang X., Deng E., Gao J. Experimental investigation on bending behavior of existing rc beam retrofitted with sma-ecb composites materials. *Materials*. 2022. Вип. 15, № 1.
3. Strieder E., Aigner C., Petautschnig G., Horn S., Marcon M., Schwenn M., Zeman O., Castillo P., Wan-Wendner R., Bergmeister K. Strengthening of Reinforced Concrete Beams with Externally Mounted Sequentially Activated Iron-Based Shape Memory Alloys. *Materials*. 2019. Вип. 12, № 3. С. 345.
4. Биків Н. З., Ясній П. В., Ясній В. П. Modeling of mechanical behavior of reinforced concrete beam reinforced by the shape memory alloy insertion using finite elements method. *Сучасні Технології Та Методи Розрахунків У Будівництві*. 2020. № 13. С. 24–34.
5. Bykiv N., Yasniy P., Lapusta Y., Iasnii V. Finite element analysis of reinforced-concrete beam with shape memory alloy under the bending. *Procedia Structural Integrity*. 2022. Вип. 36. С. 386–393.
6. Iasnii V., Bykiv N., Yasniy O., Budz V. Methodology and some results of studying the influence of frequency on functional properties of pseudoelastic SMA. *Scientific journal of the Ternopil national technical university*. 2022. Вип. 107, № 3. С. 45–50.